

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 245. Quid præterea circa inquisitionem sit notandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

terio, non potest interrogare de alio, de quo non est
 infamatus, v. g. furto; quia esset inquisitio specia-
 lis sine pravia infamia. *Salon. Caj. Trul. d. 18.* nisi
 tamen crimina sint connexa, vel unum sit circum-
 stantia alterius. *Ibid. & Saneb. Conf. l. 6. c. 3. d. 21.*
 Dixi in Resp. *Regulariter*, quia ad specialem
 inquisitionem non requiritur infamia pravia in
 casibus certis, quos v. apud *Less. c. 29. d. 15. Bon.*
3. 2. d. 10. in precept. p. 5. Saneb. d. 19. Trull. l. c.

A D D E N D A.

¶ 429 Q. 245. Quid præterea circa inquisitionem
 sit notandum. R. Seqq.

§. I. Judicem non posse in particulari inquirere
 contra aliquem sine præviis indiciis, expressè defi-
 nitur Cap. *Inquisitionis*, §. *Tertia*, & Cap. *Quali-
 ter*, 24., de accus. Quod maximè locum habet,
 quando proceditur, non tam ad malum averten-
 dum, quod fortè impendat, sed ad puniendum de-
 lictum, tunc enim ex omnium sententia Judex non
 potest ex seipso incipere, sed semper debet aliquid
 præcedere, quod eum cogat ex officio procedere,
 alioquin totus processus est irritus & ipse tenetur
 reparare damna causata, *Clarus, Less. in auct. v.*
Moneta, cas. 2. An autem possit Judex procedere, si
 quis libello famoso vel occultâ schedâ sit denuncia-
 tus, vide *Dicast. de just. l. 2. t. 1. d. 7. à n. 43.* & Cap.
Inquisitionis suprâ.

¶ 430 §. II. Si Cajus habeat propositum merè inter-
 num occidendi Regem, & illud manifestarit Titio
 speculativè tantùm & non in ordine ad cooperatio-
 nem vel executionem, propositum illud manet
 merè internum in ratione delicti, hinc in illud in-
 quiri non potest, quamvis Titius deferat; potest
 tamen

tamen præcautio adhiberi, ne Cajus possit illud exequi, *Lugo de Just. d. 10. n. 160.* Est etiam iniquum, si Judex ex levibus indiciis imponat juramentum, ut quis se fateatur vel neget nocentem; sic iniquus est Archidiaconus, qui in visitatione Cajo recenter uxorato ita leviter imponit sub juramento edicendum, an non cum sua ante matrimonium habuerit copulam, non enim habet jus in hoc inquirendi sine magnis indiciis.

§. III. Debent Principes & Judices cautissimè 1431
 procedere in inquisitione circa sagas, uti latè probat *Spe d. 8.*, ubi *d. 10. & 11.* etiam ostendit contra *Binsf & Delrio* Deum sæpe permisisse accusari & involvi innocentes velut reos criminum: Idem repetit in *append. post d. 51.*; Nam etiam permittit Deus conculcari consecratas hostias ac patrari alia graviora crimina; imò dæmonem posse in saltu repræsentare innocentem dicemus *n. 1452.*; Non ideo tamen abstinendum esse ab inquisitione contra sagas, probat *d. 12.*, dummodo & circumspectè procedatur juxta legum & prudentis rationis præscriptum: Deinde *d. 13. & seqq.* ostendit abstinendum esse ab inquisitione, si periculum sit involvendi etiam innocentes, quia *Christus Matth. 13.* docet ad tempus permittenda zizania, ne fortè simul evellatur triticum, procedi autem potest, si malefici dignoscantur aut dignosci possint absque periculo innocentium.

§. IV. Quando Dæmon in energumeno dicit 1432
 Titium à se convincendum alicujus criminis, si ad se adducatur, putat *Less. in auct. v. Magia. cas. 4.*, si Titius antè fuerit accusatus, aut fuerint alia indicia, posse mandato Judicis adduci, per hoc enim non peti à Dæmone, ut Titium convincat, sed hunc sisti, ut cum adversario confrontetur, in quo nihil vide-
 tur

tur esse mali, quia tantum intentio est videndi, quid inde secuturum sit, permittendo Dæmoni, ut dicat, quod non rogatur, sed quod vel ex se vel à Deo coactus dicit: addit *Less.* posse energumenum duci ad forum, si dicat se ibi ostensurum proditorum, Contrà est 1. nam revera videtur esse aliqua communicatio cum Dæmone. 2. Videtur esse moralis cooperatio ad illam manifestationem Dæmonis: quod *Conf.* Nam non licet petere à mago, ut furem ostendat, & si Magus sponte se offerat ad convincendum Titium de furto, Judex non potest jubere adduci Titium, quia consentiret in actionem illicitam magi, si enim non intenderet eam poni, non adduceret Titium; unde sicuti certò peccat, qui præparat mago materiam, circa quam operetur, uti si teneat speculum, in quo ostendet furem, quia censetur moraliter cooperari, uti fatetur *Less. cas. 5.*, ita Judex censeretur hic moraliter cooperari Dæmoni.

2433 §. V. Universaliter circa inquisitiones Principum & Judicum sapienter dixit Facultas Theologica Lovaniensis in quodam casu consulta, *In vindicandis criminibus multa possunt, Principes, quæ non expediunt; multa expediunt, quæ non possunt; multa possunt & expediunt, sed opportunius differunt; multa, quia publicæ probationis luce destituta, quamvis severissimè puniendæ, relinquunt Deo, qui solus occultorum testis & Iudex est.* Specialiter statuit Paulus III. per Bullam 44. Ad onus hunc §. 8., iidem Judices captum pro uno crimine, super aliis, de quibus indicia aliqua non habent, nullo modo interrogare præsumant.

2434 Q. 246. Quid circa præsumptiones & probationes sit notandum. R. De præsumptionibus scripsit fusè & doctè *Menochius*: De probationibus *Mascardus*,